

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 30 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Politični bankerot.

Goriški kardinal Missia je prišel kot politični voditelj v konkurz. Državnozbornske volitve na Goriškem pomenijo zanj in za njegovo stranko bankerot, pomenijo popolni poraz tistih pogubnih idej, ki jih je učil sedanji škof dr. Mahnič, katerim je pa šele kardinal Missia pomagal do dejanske veljave v goriško gradiščanski deželi.

Mahnič je bil na Goriškem precej osamljen. Niti duhovščine ni imel na svoji strani in med njegovimi nasprotniki je zavzemal odlično mesto dr. Gregorčič. Toda čim je prišel kardinal Missia v Gorico, so se razmere takoj premenile. Mi poznamo kardinala Missio, poznamo njegovo energijo in njegovo redko organizatorično spretnost. Missia je mož, ki si zna med duhovščino pridobiti drugačen respekt, kakor ljubljanski Anton Bonaventura, in zato se čisto nič ne čudimo, da je znal v kratkem času goriško duhovščino in njene pristaše z dr. Gregorčičem vred potisniti na strogo klerikalno stališče. Nekdanja strogo narodna Gregorčičeva stranka, v kateri so bili združeni vsi goriški Slovenci, je po Missijevem vplivu kar čez noč zapustila svoje nacionalno stališče in se prelevila v strogo klerikalno stranko, nad katero sta imela svoje dopadajenje kardinal Missia in nekdanji največji Gregorčičev nasprotnik škof Mahnič.

In ta klerikalna stranka je bila pri minolih volitvah porazena. Komaj dve leti je tega, kar je prišlo med goriškimi Slovenci do razpora, kar so se ločili duhovi, in že je bila kardinalova stranka porazena.

Res, da je bil v peti kuriji izvoljen klerikalni kandidat dr. Gregorčič, toda zmagal je samo vsled tega, ker so šli zanj furlanski klerikalci v boj. Večino slovenskih glasov je dobil dr. Tuma. Ako prištejemo slovenskim protiklerikalnim glasom še laške protiklerikalne glasove, se vidi, da je v peti kuriji ogromna večina glasov protiklerikalna, in da se ima dr. Gregorčič za mandat zahvaliti le politični nedoslednosti laške stranke.

V kmetijskih občinah je vzlic vsemu velikanskemu naporu propadel klerikalni kandidat. Tu ni mogla odločiti laška stranka, tu so glasovali samo slovenski volilci in v tem boju je zmagal napredni kandidat Oskar Gabršček, Gregorčičev kandidat pa je propadel.

Izid volitve kaže, da je Gregorčičeva stranka izgubila zaslobo med narodom. Slovensko ljudstvo je obsodilo njega in kardinala. Volitev v kmetijskih občinah furlanskih pa kaže še več. V furlanskih kmetijskih občinah je Gregorčičev priganjač Zanetti, klerikalni kandidat, propadel proti liberalnemu kandidatu Antonelliju in sicer prav vsled tega, ker je pri volitvi iz pete kurije furlanske klerikalne glasove pridobil za Gregorčiča. S tem je furlansko prebivalstvo obsodilo klerikalno politiko in dalo kardinalu Missii sijajno nezaupnico. Ravno tako pa tudi zastopniku pete kurije dr. Gregorčiču.

„Soča“ je dr. Gregorčiča sarkastično prekrstila v Gredolčiča. Gregorčič pa že več ne gre dol, on je s svojo stranko že pri kraju. Klerikalstvo na Goriškem je dogospodarilo. Uprav strmeti pa mora človek, da je to delo dveh let. Napredna stranka je vsled splošne narodne zavednosti, ki je na Goriškem veliko večja, kakor v drugih slovenskih deželah, zamogla v tem kratkem času, kar se je organizirala, izvršiti popoln preobrat na Goriškem in klerikalizmu podsekati glavne korenike. Umevno je, da je ta veliki uspeh dosegla le vsled svoje dobre organizacije, vsled svoje neumorne delavnosti in vsled požrtvovalnosti svojih voditeljev in somišljenikov.

Politika kardinala Missie in dr. Gregorčiča je prišla v konkurz. S tem klerikalizem, če tudi porazen, seveda še ni uničen. Kardinal Missia tudi ni mož, ki bi se iz lepa udal ali izgubil pogum, toda njegova stranka je bila v važni bitki porazena in če bo napredna slovenska stranka vztrajala kakor doslej, jej tudi Missia ne pride do živga.

Stavka.

Iz Idrije, 8. januarja.

Kdor pozna idrijsko krotko, mirno, skoro plašno ljudstvo, ne verjame, da je v Idriji štrajk rudniških delavcev mogoč. In vendar je bil štrajk sklenjen, bil bi uspešno izvršen in je še vedno skoro gotov. Neizogibna posledica razvoja in vladajočih razmer je to. Ni še temu 10 let, ko je v delavskih zahtevah vladalo v Idriji sicer zdihovanje, drugače pa je bilo vse mirno in tiho kot grob. Klerikalci in njih poslanci niso z mezinem mignili za zboljšanje zares neznosnih delavskih razmer, ker klerikalizem je bil in bo zvest zaveznik in ponižen sluga mogotcev. Tedanje maloštevilne narodnjake je to bolelo, toda neizobraženost in vsled tega nezanesljivost ljudstva jim začetkoma ni kazala drugega nego prigovarjati: delavci, izobražite se, čitajte, organizujte se, ločite se od hlapčevanja klerikalizmu, izberite si drugačne poslance! Prvi sad tega je bil, da je tačas v prvi nastopivši mladi odvetniški koncipijent dr. Šusteršič moral bežati z javnega ljudskega shoda in si od tačas ne upa več pred ljudstvo. Drugi uspeh je pa bil, da sta bila skoro soglasno izvoljena za poslance dr. Majaron in še narodni Kobar. Tudi občinski zastop se je polagoma izvil klerikalcem iz rok. Prejšnji absolutni gospodari, klerikalci, so tako rekoč izginili iz javnosti. Nastala je kratka doba složnega in odločnega delovanja vseh narodnih slojev za napredek mesta, zlasti za izboljšanje delavskega še vedno neznanega stanja. Dr. Majaron in na Koblarjevo mesto izvoljeni dr. Ferjančič sta v deželnem, oziroma v državnem zboru v živih barvah slikala kričeče razmere delavcev, prosjčila in žugala krog ministrov in drugih merodajnih oseb. Občinski zastop se je lotil nemudoma velikih nalog, ki so že davno čakale zamašne rešitve: vodovod, mestni dom, sirotišnica, železnica, šola. Zasebniki so pa z raznimi prošnjami na ministrstvo odpravili marsikatero krivico,

ki se je godila delavcem, vdovam in zlasti provizionistom. Končno so se vendar nekaj malega izboljšale plače delavcem, pokojnina vdovam, ter dalo se je brezplačna drva in žito. Premišljeno in pravih mej držeče se delavsko gibanje je vedno bolj raslo, načrt ljudskih zastopnikov in voditeljev: priboriti delavcem izhajanje za silo, med tem jih organizovati, potem pa „zahtevati“, kar jim gre, — bil je že lepo napeljan. Toda mnogim delavcem je bilo izvrševanje tega načrta prepočasno. Pridobljene „drobtinice“ niso zadoščale za človeško izhajanje, zlasti ne delavcem z večjo družino; večina je mislila, da se da naglo doseči veliko in se je zato čutila varane v pričakovanju od uspehov narodnih poslancev. Rudniška direkcija in vlada sta hrepneli nazaj po časih klerikalnega vladarstva, pod katerim so bili delavci mutasti sužnji; in ker je smatrala narodnjake za vzdrževalce vsega delavskega gibanja, si je mislila: delavcem ničesar dati, potem jih nezadovoljnost z njih voditelji zopet vrže v naročaj „mojega ljubega“ klerikalizma. Začela je zatirati narodne delavce, nasproti pa protežirati osamljene „katoličane“, s katerimi je prenapolnila pisarne, pazniška mesta in vse boljše službe, kjer so pridno opravljali službo denuncijantov, da bi zadnjega narodnjaka odvrnili od stranke ali zadušili. Bog varuj, če bi se bil pokazal kak naroden delavec ali celo paznik v javnosti, dočim smejo klerikalni delavci, pazniki, učitelji, uradniki preobračati vse mogoče politične kozle. Toda varali so se klerikalci in direkcija, kajti odpadli delavci se niso pridružili njim, temveč so se trumoma oklenili socialno-demokratske stranke. Jediní uspeh, katerega so dosegli črni zaveznički, je bil ta, da so malone uničili narodno-socialno stranko med delavci, in da je postala ta stranka, ki je bila pred kratkim časom zaradi svoje delavnosti neizmerno priljubljena, — sedaj strastno sovražena od večine delavcev. Toda zmotili so se za en-

LISTEK.

Roparska romantika XX. stoletja.

Romantika, ta višnjeva, čarobnoduhteča cvetka srednjega veka, noče usahniti. Že davno so jo deli v herbarij človeštva, kamor shranjamo najlepše uvene cvetke minolih stoletij, cvetke, katere potem ogledujemo s sentimentalnimi čustvi in z melanholično dušo. In včasih se nam pripeti, ko listamo, siti realističnega cinizma in brezkrvne blaziranosti modernih časov, po tem herbariju, da zagledamo strmečih, a veselih oči, kako je začela ta ali ona navidezno že davno mrtva cvetka zeleneti iznova, kako rudé še nedavno zarumeneli lističi cvetličnih kronic nanovo in kako poganjajo iz izsušenih stebel novi popki.

Romantika, ljuba hčerka srednjega veka, ki je ležala v grobu že dolgo dolgo dobo, se je začela zopet gibati v svoji rakvi; ličeca se ji polnijo s krvjo in motne vijoličaste oči se ji bliskajo kakor za časa viteških turnirjev in trubačurjev.

Devetnajsti vek je zašel v zaton, in dvajseto stoletje se je začelo. Na gomili romantike so plesali orgiastični kankan meseni naturalizem z resno devico realistikom, malokrvna, v meglo zavita zaspanka dekadence z raznoinimi nezakonskimi

otroci idealizma. Mislili so že vsi, da se pokopana romantika ne zbudi nikdar več.

A čudeži se godé celó v stoletju elektrike! Romantika se dviga iz svojega groba, zdrava in sveža, ter se smehlja ljubemu solnčku, kakor bi ne videla še nikdar teme. Višnjeva, čarobnoduhteča cvetka v njeni nežni ročici pa dviga svojo bujno, razkošno krono kakor bi ne poznala nonega herbarija. Dá, godé se še čudeži, in to je — veselo za nas, ki čutimo do „mrtvih“ pijeteto in ljubezen. In ti čudeži nas le utrjajo v našem starem prepričanju — ali prosim, stari še nismo zategadelj! — da ima pravico do nesmrtnega življenja vse, kar je kdaj navduševalo, dvigalo in radostilo človeško srce ter dajalo hrane našemu duhu. Naj živí poslej v slogi višnjeva romantika, meseni naturalizem, resnobni realizem, meglena malokrvnica dekadence z vsemi svojimi nezakonskimi otroci idealizma! * * *

Na pobočju Aspromonta, visoko zgoraj za vrhom gore Monte Cocollaro, čepí kakor orlovo gnezdo vas San Stefano. Pot, ki vodi tja gori iz Reggio v Kalabriji, je strma, razkopana in sila utrudljiva. Vas šteje okoli 2800 duš ter ima le malo ozkih, strmovitih ulic in skoraj same lesene hišice, v katerih prebivajo oglarji ali žagarji. In ti ljudje so pridni, delavni, hkratu pa se odlikujejo z neukrotljivo svobodoljubnostjo. Revolucionárski duh je doma v tej

gorški vasi, odkoder se je razširil v šest desetih letih preko vsega juga Italije, pripomogel Garbaldiju do zmage in do padca Bourbonov. V tej vasi čutijo navadni kmetje še dandanes kot srednjeveški vitezi. Čast jim je nad vse, zanj so pripravljeni preliti kri vsak hip. Zato pa so kmetjski dvoboji ondi nekaj navadnega. Osveta teh kmetov pa je vselej strašna!

V tej vasi, ki ima slavno zgodovino, je živel nedavno marljiv in pošten žagar Giuseppe Musolino. Njegov oče je imel malo vinarno, v kateri sta se pred tremi leti radi igre sprla in stepla kmata Vincenzo Zoccali in Antonio Romeo. Tudi Musolino je bil v vinarni ter je nasprotnika ločil in pomiril. Ker pa je bil Musolino z Romeoom prijatelj, je odšel z njim na izprehod. To je Zoccalija toli razžalilo, da je napadel Musolina z dolgim, koničastim nožem. Musolino je bil brez orožja, a uren in gibčen kakor veverica, zato ga je Zoccali ranil samo na rokah petintridesetkrat, ne da bi ga bil mogel zadeti kam drugam.

Nekaj dni nato je sedel Zoccali pred svojo hišo. Kar počí puška in krogla zleti mimo Zoccalijeve glave. Zoccali ni videl strelca, a vendar je obdolžil Musolina, da ga je hotel ustreliti. Musolino je zategadelj bežal in se skril, ali občinski stražnik Alessio Chirico ga je zasačil, ga neusmiljeno pretepel, zvezal, ga suval brezsrčno ter kričal nad njim: „Ali te imam, svinja!“ —

Nato ga je vsega krvavega vlekel v Reggio. Tu so postavili Musolina radi posušenega roparskega umora pred porotno sodišče.

Dne 27. septembra 1898 pa se je proglasila sodba Giuseppe Musolino je dobil prisojenih — enindvajset let ječe! —

Ko je sodnik razsodbo prečital do konca, tedaj je planilo iz vrste poslušalcev pred porotnico mlado in krasno dekle. Bliskajočih oči je dvignila roko ter zavpila: „Lopovi, obsodili ste nedolžnega!“ — Nato je bolešno zakričala, se zgrudila kakor od strele zadeta na tla, in krepko, krasno dekle je bilo mrtvo.

Bila je sorodnica Musolina in njegova ljubica. Pod svojim srcem pa je že nosila sad svoje ljubezni ...

V dvorani je zavladala strašna napestost. Občinstvo je plakalo, vpilo in preklinjalo, grozeče dvigajoče svoje pesti. Tedaj pa se je oglasil z groznim glasom tudi obsojeni Giuseppe Musolino, ki je doslej mrtvaško bled strmel na svojo nesrečno ljubico. Krčevito se držeč za ograjo, ki ga je obdajala, je zavpil, obrnjen proti javnemu tožitelju: „Čuj! porotniki so me obsodili na enindvajsetletno ječo. Ko jo zapustim, bom star enoinštirideset. A pomni: če se skriješ tudi na drugi konec sveta, poiščem te gotovo, da te ubijem. Če pa boš takrat že mrtev, ubijem tvoje sinove!“

In Musolino je odšel v ječo ...

(Konec prib.)

krat v svojih računih klerikalci in vlada, ker prišli so iz dežja pod kap. Ksihli obrazov so strmeli v mogočne vrste socialnih demokratov in njih hipoma razvito „Občno konsumno društvo“ jih je začelo skrbeti. Kaj storiti? Zasejati treba razpor med delavce in izbiti klin s klinom, si je mislila direkcija in poslala je svoje verne „katoličane“ v ogenj po kostanj, ustanovila jim je za konkurenco socialistom „Kričansko gospodarsko društvo“, dala jim je skoro brezplačno celo poslopje v najem za to društvo in za „Katoliško delavsko družbo“, enega uradnika, kateheta rudniške šole, par učiteljev in celo vrsto paznikov in pisarjev jim je dala na razpolago za voditelje, uradniki so z umno in ljubeznjivo začeli pohajati „katoliške“ veselice, sploh začelo se jih je materialno in moralno na račun ogromne večine drugih delavcev podpirati. Toda vse zaman! Delavci so ostali združeni, začeli so glasno in odločno zahtevati zlasti zvišanje plače za 60%, in dali vladi ultimatum — zagrozili štrajk. Vlada jim je vrgla potem nekaj peska v oči, obljubila jim je 15%, povišanja plače, toda teh 15% se delavcem ne šteje ne pri bolniščinah, ne pri pokojninah, in ker delajo delavci večnoma na akord, nima teh 15% prav nobenega pomena. To so delavci izprevideli in ostali pri svoji zahtevi ter sklenili delo ustaviti. Zadnji trenutek so potem vodje delavcev peljali za nos k združevalnemu uradu v Ljubljani. Ta urad je priznal opravičenost delavskih zahtev, vladni zastopnik je obljubil vse mogoče storiti in delavcem častital na uspehu. Čez par dni pa dobijo delavci od ministrstva obvestilo, da jim ono ničesar ne da, ampak bo že samo sčasoma plačo uredilo. Tu je bil najprimernejši trenutek za štrajk, ker skoro vsi delavci so bili pripravljeni. A ni se zgodilo, ampak zopet odločilo do novega leta in končno do 7. januarja. Zvečer pred tem dnem je bilo že vse pripravljeno in dne 8. januarja bi gotovo ne bilo 50 delavcev pri delu.

A zopet je poslala vlada svoje črne hlapce na delo. V noči pred štrajkom je bil javen shod v „Katoliški delavski družbi“, kateri je postal zgodovinski za idrijske delavce, katerim je prinesel poraz, skliceval telju, dekanu, pa zlat križec, mestu kazni za nenaznanjeni javni shod. Tu se je z vsemi mogočimi strašili prigovarjalo delavcem, naj ne štrajkajo, tako da je vplivalo celo na socialnodemokratske voditelje, kar jih je bilo navzočih, da so šli in že sklenjeni štrajk preklicali ter delavcem že v postelji ukazali iti jutraj na delo. Delavce so s tem nesmrtno blamirali in krvavo užalili, klerikalci in vladni ljudje si pa veselja manejo roke. Kakor je ta črna koalicijska skoro uničila narodno-socialno organizacijo, tako misli, da je sedaj napravila s socialnimi demokrati v zahvalo, da so ji pomagali uničevati narodnjake. Toda, kakor se je bridko varala v prvi in prišla le z dežja pod kap, tako se mora tudi sedaj zgoditi s klerikalci. Delavci se morajo sedaj še bolj nego prej okleniti svojih organizacij, socialnodemokratske in narodno-socialne, drugače so njih zahteve za vedno izgubljene. Naša poslanca pa morata narediti potrebne korake, in če bi bili ti brez uspešni, tedaj naj se priredi štrajk, ki pa mora biti dobro pripravljen. In narodna stranka bo gotovo v tem najboljša podpornica. Torej, delavci, le pogum in naprej na delo!

okrajno glavarstvo in trgovcem in obrtnikom odpravo konsumnega društva, ako volijo Elberta, da je bil njegov agent, Pildarjev Lojze, kateri nas navadno pred vsakimi volitvami in pred klerikalnimi shodi počasti, kar celi teden na dietah v Ribnici ter hodil od hiše do hiše pravo vero oznanovat in zalivat suha grla, ako uvažamo vidni upliv vlade, brezobzirne agitacije v cerkvi, in se osiramo nato, da je tudi precej takih mož, kateri so odstopili hlače svojim ženam, da so se na jedni strani obetale gnotne koristi, na drugi pa se je grozilo z gospodarskim poginom, ni čuda, da so se nekateri udali. Po kaki temi tavajo še nekateri ljudje, kaže dejstvo, da so uboge nevedne ženske resno povpraševale po tržanih, ki so volili narodnega kandidata, ako so res prestopili k drugi veri? Zavednejši in neodvisni tržani so volili z malimi izjemami narodno. Ako smo res prišli tako daleč, da so Pildarjev Lojze, Žagarjev stric, Korle, Štefanček in drugi taki ljudje poklicani, nam vcepiti prava verska čutila in katoliško politično prepričanje, potem smo izgubljeni. Pildarjevemu Lojzetu prav vidno dobro ugaja njegovo versko prepričanje, a vendar ne moremo hoditi za njim, tako daleč še nismo prišli ter se hočemo še dalje ustavljati politični korupciji.

„Slovenec“ sam pravi v članku „Naša politična šola“: „Velika ovira, da naša (to je klerikalna) stvar ne napreduje tako, kakor bi morala, so razni slabi elementi na naši (klerikalni) strani. Koliko nam ti škodijo, ve le tisti, ki ima mnogo opraviti z ljudmi“. Te besede so resnične. Preveč imate na svoji strani slabih elementov, spekulativnih katolikov, da bi mogla slovenska inteligenca hoditi z vami. Tako gladko ne pojde, dokler popolnoma ne zatrete človeške pameti in ne korumpirate še poštenih elementov. Ko je dr. Šusteršič najednokrat postal nam uljuden ter nas je v odprtem pismu, priobčenem v „Slovenskem Listu“, v najbolj sovražnem listu, kar jih je rodila slovenska zemlja, prijazno vabil v svoj tabo, smo se nehoté spomnili tistega Hrovata rokovnjača, ki je na cesti napadel potnika ter ga, držeč mu nož na prsih, mirno tolažil: ne moj se bati, brate!

S „Slovenskim Listom“ so nas pred volitvami kar preplavljali ter ga nam pošiljali tudi pod sramotilnimi naslovi. Vzornemu uradniku, ki se ni nikoli mešal v politiko, pišejo: o. kr. portier. Farovška stranka je minule praznike uganjala tudi poseben šport z razpošiljanjem sramotilnih dopisnic z nespodobnimi podobami in tekstom, seveda nemškimi, katere so dobivale napredni stranki pripadajoče osebe.

Vladni vpliv na korist klerikalnemu kandidatu je tako jasan, da ga ne utaji noben dementi. Ako se stvar še tako previdno in tajno vrši, se ne more popolnoma prikriti. Pri volilnih borbah je direktni dokaz vpliva večkrat težaven, a tudi nepotreben. Ako vidiš pred volitvami skrivne shode in pogovore vladnih organov, ako pridejo možje, katerih osebno politično mišljenje ti je znano, plaho, s povešeno glavo in z rdečico na licu na volišče, ti ne bode težko spoznati koliko je ura bifa. Klerikalni agitatorji sami so se sklicevali na to, da je vlada z njimi, ter so kazali še celo na višje mesto. Da sta bila Elbert in Šuman vladna kandidata, so najbolj pokazala mesta Kočevje, Novo mesto, Kranj in Idrija. Celo politični komisariji, kateri izvršujejo ljudsko štetje, so prišli iz oddaljenih občin na volišča, mislimo, da ne zaradi Plantana. Nekateri Elbertovi glasovi bodo zelo dragi, vendar ni vse ničesar pomagalo.

Okrajni glavarji imajo dovolj moči na razpolago, da jim ni treba osebno agitirati. Mi le obšudujemo breznačelnost in hladnokrvnost posameznih vladnih organov, s katero zagovarjajo danes to jutri drugo kandidato.

„Slovenec“ dokazuje, za koliko se je število katoliško-narodnih volilcev v dolenskih mestih pomnožilo od leta 1895., da je bil poslanec Višnikar takrat izvoljen z okoli 100, poslanec Plantan pa sedaj samo s 30 glasovi večine. Prvem predbaciva, da je dobil takrat 86 kočevskih glasov, sedaj je pa vse v redu, da jih je dr. Elbert dobil 125! Ako od 324 Elbertovih glasov odštejemo 200 nemških, mu ostaja slovenskih samo 124, dočim je dobil Plantan samo slovenskih 386. Zadovoljni smemo biti, da so liberalni Nemci sedaj volili z našimi klerikalci, nam vsaj poslednji ne bodo mogli vedno očitati nemških glasov. Še pred ne-

koliko meseci je dr. Šusteršič na svojem shodu v Ribnici hujškal množico s tem, da se liberalci družijo z Nemci, in nabujkano ljudstvo je na komando navzočih kaplanov kričalo: izdajice naroda, narodni grobokopi, sramota! Tako je!

Leta 1885. pri prvi volitvi spomladi je dobil Šuklje v Ribnici samo 9, oziroma 11 glasov, in nekoliko mesecev pozneje, ko je bil mandat odložil, 19 glasov. Pri volitvah v poznejših časih sta bila Šuklje in Višnikar pač izvoljena v Ribnici z veliko večino glasov, ker se njune zasluge za Ribnico ne dajo utajiti, in ker je bila proti agitacija vendar nekoliko bolj poštena kakor danes. Da si klerikalci v dolenskih mestih ne upajo zmagati z narodnim kandidatom, kaže dejstvo, da nam navadno usiljujejo nemške klerikalce, kakor so: grof Margheri, vitez Savinschegg in prošt dr. Elbert. Pozivljamo zmernejše elemente naših protivnikov, da mirno presodijo položaj, da položijo roke na srce, ako je še imajo, in odgovore na vprašanje, kake koncesije so oni dali Nemcem in kakšne mi? Da obljub ne bodo držali, je pač verjetno. Vpliven Kočevjec je rekel pred volitvijo ribniškemu volilcu na vprašanje, koga bodo volili: „Wir werden unser Blut wählen“. Ribničani je sicer odgovoril, da bodo tudi Ribničani volili svojo kri, a večina je vendar volila tujo kri.

Duhovni agitatorji v enomer slepijo nevedno ljudstvo z lažljivo trditvijo, da gre za vero, da hočejo liberalci odstraniti duhovne, krščanski nauk iz šol itd. Kdaj so vendar slovenski liberalci v poslednjih 25 letih kaj takega predlagali ali zagovarjali v državnem ali v deželnem zboru? Dokazite! Najbolj pereča vprašanja, s katerimi se bode moral pečati državni zbor, so: nagodba z Ogrsko, trgovinske pogodbe z drugimi državami in jezikovno vprašanje. Kako se morejo ta vprašanja spraviti v zvezo z vero, nam ni umevno. Z agitacijami, kakor so danes v navadi, se izpodkopa ljudstvu pravni čut in s tem tudi verski čut. Na taki način mora tudi parlamentarizem priti ob vso veljavo.

Kako svesti so si bili klerikalci to pot zmage v dolenskih mestih, je tudi v Ribnici kazalo njihovo obnašanje. Takoj po končani volitvi v Ribnici so razobesili nad našim konsumom papežovo zastavo, slovenske si menda niso uali, ker so volili Nemca z Nemci. Preskrbeli so si že baklje, lampijone in smodnika za slavlje zmage. Toliko večja je bila poparjenost, ko so izvedli svoj poraz in navdušenost in veselje napredno narodnih volilcev. Še smodnika jim klerikalci niso hoteli odstopiti niti za denar niti proti povračilu. Zmaga nam je bila prijetno zadoščenje za mnoge napade in obrekovanja ob času volilne vojske, slavili smo jo z bakljado zvečer in ostali še v pozno noč v veseli družbi neustrahovanih volilcev, radujoč se na tem, da narodni stranki še ni odzvonilo.

V Ljubljani, 10. januarja. Poraz Mladočehov.

Mladočehi so izgubili deset mandatov, in sicer so jim vzeli troje narodni socialisti, petero agrarci, jednega češki klerikalci in jednega Nemci. Češki agrarci so imeli doslej samo poslanca Rataja; pridobili so sedaj še petero mandatov. Ali bodo agrarci pristopili v klub Mladočehov, je negotovo. „Politik“ trdi, da stopijo agrarci v skupni klub čeških poslancev le tedaj, ako se klub oficialno ne bo zval več mladočeški. Isto zahtevo stavijo baje tudi katoliški Čehi in narodni socialisti. O tem vprašanju se bodo češki poslanci menda posvetovali v seji že v četrtek. „Neue Freie Presse“ trdi, da so imeli izgube Mladočehi le radi tega, ker so svoj čas delali obstrukcijo in s tem činom zavrgli vse parlamentarno poslovanje. Dejstvo pa je, da se Mladočehi proti štirim frontam niso mogli braniti uspešneje kakor so se.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Maseruja v deželi Basutov poročajo: Angleške čete, ki preganjajo Deweta, so dospelo do Ficksburga ter se ondi razdelile na tri dele. Prvi je odšel proti Hammonia-Winburgu, drugi preko Moolmanns Holka proti Lindleyu in tretji preko Commando-Neka proti Bethlehemu. Prvi oddelek je imel pri Leenwopu, južnozahodno Senekala, boj z Buri. Angleži so bežali in za njimi vsi angleški prebivalci v Ficksburgu, ki je danes v rokah Burov. Ti so oplenili vsa

odotna skladišča ter se polastili ogromnih množin živil, dasi je stal nedaleč general Knox z velikim oddelkom. 21. brigada pod generalom Hamiltonom se je morala, neprestano se boreč, umakniti v Modderfontein. Buri so napadli posadko pri Kraal North-Riverju, pri Ventersburg-Roadu in Roodevalu. Takisto so naskočili Buri oddelek Angležev, ki so se vračali iz Mundersdrifta. Na levem bregu reke Vaal se je utaborila velika četa Burov in pregnala ondotne angleške straže. V okolici Buffelspoorta so se pojavili burški oddelki pod Delareyem, Steenkampom in Booshoffom. Vseh Burov je ondi okoli 5000. Kolona Pageta in drugi angleški oddelki so poskušali Bure zajeti, a Buri so se umaknili, večinoma skozi Braetnek. Buri dobivajo novih čet iz Watersborga. Glavar kafrov je povedal Angležem, da maršira okoli 3000 Burov skozi Sontpansdrift na goro Magalies, kjer imajo Buri izvrstne pozicije. O položaju v Kaplandiji poročajo iz Tulbacha (severno Kapstadta) 5. t. m.: Večina tega okraja je Burum prijazna. Iz Fraseburga in Calvinije odšli burški oddelki morejo dospeti sèm kmalu, kajti prelazi niso zasedeni, ker imajo Angleži premalo vojakov. Iz Cradoka poročajo, da je general Brabant formiral prostovoljski kor v obrambo okrožja med zahodno in vzhodno železnico. Iz Kapstadta javljajo: 400 angleških vojakov je dospelo 5. t. m. v Malmesburg. Proglašilo se je obsedno stanje. Iz Clan-Williamsa (med Malmesburyem in Calvinijo) poročajo, da so se ondotni farmerji z orožjem v roki ustavili Angležem, ki so jim hoteli odvesti konje. Položaj je kritičen. Če bodo Angleži nasilni, preidejo farmerji na stran Burov. Splošno tožijo oblastva v Kaplandiji, da je premalo angleških vojakov. Poroča pa se še cela vrsta napadov na angleške patrulje, na transporte, železniške proge itd. Buri se pojavljajo povsod in napadajo sila smelo. Angleži so malone povsod defenzivi. Iz Londona poročajo: Angleški kori, ki so doslej operirali v Oranju, se umikajo južno od reke Oranje do Middelburga in Graafrineteta; samo najpotrebnejše čete so ostale za varstvo železniške proge pri De Aarju in Bloemfonteinu. Angleži se torej umikajo iz Oranja proti jugu! Vedno lepše!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. januarja.

— Državnozborna volitev v gorškem veleposestvu. Tržaški „Piccolo“ se je boji Ustrašil se je, ker kandidira v gorškem veleposestvu poleg laškega kandidata dr. Verzeznassija in neodvisnega kandidata grofa Dubskega tudi slovenski kandidat gosp. Andrej Kocijančič iz Podgore. „Piccolo“ priznava, da bi vsled tega lahko prišlo v veleposestvu do ožje volitve, pri kateri bi mogli triumfirati Slovenci.

— Državnozborna volitev v Trstu. Pri včerajšnji volitvi iz prvega kolegija je bil izvoljen progresovski kandidat Josip Aquaroli.

— Državnozborna volitev v Istri. Primorske Slovence in Hrvate je včeraj zadel hud udarec. Pri volitvah v kmetskih občinah istrskih so izgubili mandat zapadnih kmetskih občin, ki je bil doslej v rokah dr. Laginje. Izvoljen je bil laški kandidat dr. Rizzi, ki je dobil 117 glasov, mej tem ko je dobil hrvatski kandidat M. Mandić 96 glasov. Ta poraz je posledica laškega nasilstva. „Osar tutto“ je bila parola laške stranke in ta stranka je zmagala toliko laglje, ker je šla zanj kakor v peti kuriji tako tudi v kmetskih občinah vlada v boj. Slovanska večina istrskega prebivalstva ima zdaj samo jednega zastopnika, to je V. Spinčiča, ki je bil včeraj izvoljen v zbornih kmetskih občinah z ogromno večino, — laška manjšina prebivalstva pa ima štiri zastopnike.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. Dne 12. t. m. bode 50 let, kar je bila ustanovljena naša zaslužna trgovska in obrtniška zbornica. V proslavo te petdesetletnice imela bo zbornica dne 12. t. m. popoldne ob 3. uri v magistratni dvorani slavnostno sejo.

— Tolovajstvo v Gočah pri Vipavi pride končno vendar pred sodišče. Obravnavo je bila določena na sredi meseca januarja, a se je preložila, ker je obtožnega kurata Ferjančiča in njegovih sokriv-

Po volitvah.

Iz Ribnice, 8. decembra.

Državnozborna volitve so končane. Marsikateri miroljub je vskliknil: hvala Bogu, da je konec teh neprijetnih in vznemirjajočih bojev! Zmaga je tem pomenljivejša, ker smo se morali boriti proti zvezi silovi tega klerikalizma z Nemci in vlado. Izid volitve v Ribnici nas sicer ne more navdajati s posebnim veseljem, a tarnati tudi ni treba. Imeli smo 48 zoper 51 glasov. Pričakovali smo najmanj polovico glasov. Udeležba je bila velika, prišlo je skoraj vse na volišče, kar je moglo. Od 106 volilcev jih je volilo 101 (2 glasovnici sta bili prazni), trije niso prišli vsled bolezni. Po silni agitaciji nasprotnikov in valed skrivnega pritiska na zavisne volilce, smo izgubili vsaj pet glasov, na katere smo smeli gotovo računati. Ako pomislimo, da je mojster sam, dr. Šusteršič, prišel malo dni pred volitvijo v Ribnico agitirati, da je Ribničanom obljubil

ov zagovornik predlagal, naj se pokliče dolga vrsta novih prič. Obravnava proti goskemu kuratu in njegovim tovarišem je sedaj določena na dan 6. in 7. februarja. Sodišču bo predsedoval dežel-nosodni svetnik g. Andolšek.

— Višnja gora je uradništvo, ki se je s sodiščem in davčnim uradom iz Zatične a preselilo, sprejela takorekoč z odprtimi okami. V nedeljo se je vršila lepa slo-vestnost. Po maši, katere so se poleg uradnikov udeležili vsi člani občinskega odbora, učitelstvo, orožništvo in gasilno društvo, je mestni župan, g. Anton Stepec v imeni vsega prebivalstva pozdravil uradništvo. Mestni zastop je povabil uradništvo na zajutrek, opoldne pa je pri-redil banket, pri katerem je svirala mestna godba.

— Koncert markize Maje Strozzi-jeve. Prihodnj sredo, 16. t. m., bomo imeli v veliki dvorani „Narodnega doma“ milega gosta bratskega naroda hrvatskega. Ta dan nastopi v koncertu mlada, jako simpatična in mila gospica Strozzijska, koloraturna pevka, rodom Zagrebčanka. Naše občinstvo opozarjamo že danes na to, da pokaže še posebno sedaj, ko smo prejeli po naši umet-niški razstavi v Zagrebu toliko dokazov hrvatske vzajemnosti in gostoljubnosti, de-jansko, da kri ni voda, in da svojo vzajem-nost tudi dokumentuje s prav obilnim ob-iskom. Vratimo milo za drago! Natačnej program objavimo pozneje.

— Redni pouk v „Glasbeni Matici“ se je začel 7. t. m. razen v teoriji in v zborovem petju, ki se začeta poučevati prihodnji teden.

— Na vadbah c. kr. učiteljskih in v otroškem vrtcu se začne jutri, 11. t. m., zopet redni pouk.

— Šentjanska železnica. Pred krat- kim je uradni list naznanil, da je želez- niško ministrstvo dalo g. Josipu Pavlinu, solastniku premogokopa v Št. Janžu, dovo- ljenje za izvršitev tehničnih priprav v svrhu zgradbe ozkotirne železnice od Treb- njega mimo Št. Ruperta in Mokronoga do Št. Janža. Že poprej je lastništvo imeno- vanega premogokopa dobilo dovoljenje za zgradbo ozkotirne železnice od Št. Janža do Sevnice. Kakor se čuje, je to posledica razpora, ki je nastal med lastniki šentjan- skega premogokopa. Jedni silijo, naj se železnica napelje proti Sevnici in tam združi z južno železnico, g. Pavlin pa dela na to, da se železnica zveže z dolensko železnico, kar bi seveda financam kranjske dežele bolj ugaljalo.

— Občni zbor pevskega društva „Slavec“ vršil se je ob precejšnji udeležbi članov v nedeljo dne 6. t. m. v društve- nih prostorih v „Narodnem domu“. — Predsednik Dražil pozdravi navzoče, se ozira na lep napredek v pretečenem dru- štvnem letu ter se spominja prerano umrlega ustanovnega člana gospoda J. C. Juvančiča, ki je bil vedno velik podpornik društva. — V znak sožalja dvignejo se navzoči raz sedeže. Tajnik poroča, da je imelo društvo nad 20 večjih in manjših nastopov, priredilo je sijajno maskarado, ki je napravila trajen utis na vse obisko- valce, kakor tudi veliko ljudsko slavnost na Koslerjevem vrtu, katera se je vrlo lepo obnesla vsestranski. Dne 8. septembra udeležilo se je društvo slavnosti razvitja zastave bratskega pevskega društva „Na- brežina“ v Nabrežini, kjer je bilo iskreno sprejeto in so člani ob vsaki priliki zaznali da bivajo svoji med svojimi. Nepozaben pa ostane tudi vsem udeležencem izlet v Trst, dne 9. septembra kjer se jim je nu- dila prilika videti spuščanje bojne ladije „Habsburg“ v morje ter so pevci na od- prtem morji zapeli nekaj krepkih zborov, ki so očarali celo zagrizene Italijane. Poleg tega nastopalo je društvo tudi doma ob raznih prilikah. Članov je imelo društvo 9 častnih, 20 ustanovnih, 200 podpornih in 50 izvršujočih članov, skupaj torej 279. — Iz blagajnikovega poročila razvidimo, da je imelo društvo dohodkov z vanskim preostankom vred 4812 34 K in stroškov 3943 96 K, toraj prebitka 868 38 kron. Vrednost inventarja znaša 5410 94 kron. — Izid volitev priobčili smo že v ponde lje. Po raznih predlogih, ki so merili na prospek društva in so bili odkazani novemu odboru v rešitev in svojedobno poročanje o njih, izrekla se je ljubljanskim časnikom zahvala za podporo društva, ter staremu odboru za požrtvovalno vodstvo. V sklep-

nem govoru pozivlje predsednik brate člane, da se tudi za naprej tesno oklenejo društva, da vedno in povsod delujejo v korist in prospek le- tega ter zaključijo zborovanje.

— Pobegniti sta hotela iz zapora okrožnega sodišča v Novem mestu cigan Hudorovac in glasoviti tat Petan. Ko sta ponoči od 8. na 9. t. m. delala luknjo v strop, da bi prišla pod streho, od koder bi bila lahko pobegnila, čul jo je neki pod njiju celico zaprti muzikant in priklinal jetniščarja, ki je potem spravil Hudorovca in Petana na varen kraj in ju vklenil v železje.

— Mrtvo so našli v njenem stano- vanju v Hrenovih ulicah štev. 10 Pavlino Klemenčičovo, 48 let staro zasebnico. Bila je že dva dneva zaklenjena v svoji sobi in se na trkanje ni oglasila. Danes zjutraj so to stanovniki v hiši naznanili policiji, in letá je dala sobo po ključavničarju odpreti in je našla Pavlino Klemenčičovo mrtvo poleg postelje na tleh ležati. Pavlina Kle- menčič je bila že dlje časa bolehná. Truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— Bogokletstvo. Včeraj je bil aretiran J. L., blavec v Lichtenthurnovem zavodu zaradi bogokletstva. Pri raznih nunah se ljudje zmerom česa nauče.

— Pasja steklina. Meseca decembra se je tu pri nekem psu uradno dognalo, da je bil stekel. Vsled ministrske naredbe poslala se je glava poginjenega psa na Du- naj v zavod za diagnostično cepljenje živali, odkoder je prišlo obvestilo mestnemu ma- gistratu, da se je pri cepljenih živalih v istini pokazala steklina, kar potrjuje stav- ljeno diagnozo. Posestniki psov, pazite toraj na svoje pse!

— Povožen je bil včeraj popoldne od tovrnega vlaka na železniškem prelazu v Zalogu neki dosedaj neznan človek. Bil je takoj mrtev.

— Izgubila je hišna posestnica M. J. na poti po cesti na loko do Kolezije srebrno žepno uro z pozlačeno verižico, na kateri je bil pozlačen srček kot obesek. — Na Marijinem trgu je izgubil neki posestnik iz Bevk denarnico, v kateri je bilo 430 kron, (dva stotaka, 2 desetaka in 1 petak).

— V mestni klavnici se je lansko leto zaklalo 27,655 glav živine in sicer: 4476 goved, 8368 prašičev, 8801 telet, 2950 kostrunov, 2985 kozličev in 75 konj. Vpeljalo se je v pregled v mestno klavnico 7722 kg. svežega mesa; zaklane živine pa: 7 goved, 104 prašičev, 552 telet, 92 kostru- nov in 464 kozličev.

— Poskušen umor na Reki. Lani je 19. maja ponoči zgorelo na Reki skladišče kolarja Adolfa Hermana. Ta Herman je star 33 let; rojen je v Trstu, pristojen pa v Kamnik na Štajerskem. Zdaj se je raz- krilo, da je bil požar nalašč zaneten. Dne 8. t. m. zvečer je namreč neki redar slišal klicanje na pomoč. Hitel je na mesto, od koder se je čulo to klicanje in našel tam v svoji krvi ležalega, težko ranjenega člo- veka. Takoj je prišla tudi neka ženska, ki je povedala, da je ranjenec 30 letni Franc, Lerinčik iz Ljubljane njen ljubimec. Prišel je bil ranjen na njeno stanovanje, pa ta- koj zopet odšel, kličoč: Oni morilec me je hotel zaklati. Lerinčika so nesli na policijo in ker tam ni hotel povedati, kdo ga je zabodel, niti zakaj, so ga prepeljali v bolnico, kamor je kmalu prišla sodna ko- misija. Lerinčik je končno povedal, da je lani v družbi s Hermanom zažgal pogo- relo skladišče, da je Herman dobil zavo- rovalnino. Herman je bil Lerinčiku oblju- bil 400 K, pa mu ni hotel ničesar plačati. Predsinočnim je Lerinčik zopet tirjal svojo požigalsko premijo, na kar ga je Herman poskušil zaklati in ga smrtnone- varno ranil. Po tej izpovedi je šla policija lovit morilca in požigalca Hermana in ga je še tisti večer zasačila na Sušaku v družbi lahkoživih deklet.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 30. decembra 1900 do 5. januarja 1901 kaže, da je bilo novorojencev 19 (= 31 20 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 20 (= 32 76 ‰), mej njimi jih je umrlo za škariatico 1, za jetiko 6, za vnetjem sopilnih organov 2, za različnimi boleznimi 10. Mej njimi je bilo tujo- v 8 (= 40 ‰), iz zavodov 10 (= 50 ‰). Za in- fekcioznimi boleznimi je obolelo, in sicer za škariatico 2, za varicelo 1 oseba.

* Troje novitet na hrvatskem odru. V torek večer so se igrale na zagrebškem odru kar tri dramske novitete: jednodejanj- ski dramolet „Sveta laž“ g. dr. Milana Šenoa, jednodejanjski glumi „Kaj zna žena“ in „Novi roman“ gospe Marije Jurić (Zagorke). Vse tri novitete so do- segle prelep uspeh. Šenoin dramolet je fina psihološka zakonska drama tragične vse- bine. Igrala se je izorno in samo dvignila veliki ugled, katerega uživa elegantni no- velist Šenoa. Jednodejanjski gospé Jurić sta vesele, glumake, nekoliko satirične vsebine. Dosegli sta — kakor poročajo hrvatski listi — izreden uspeh. Občinstvo se je smejalo od srca in zabavalo izvrstno. „Kaj zna žena“ kaže, kako ume duhovita, a poredna žena prisiliti dolgočasnega moža, da jo od vede na ples. „Novi roman“ pa karikira v dramski obliki nasprotstvo med „mladimi“ in „starimi“ hrvatskimi literati. Gospa Jurić je dobroznana, ljubezniva Hrvatica, ki je bivala o počitnicah v Kamniku in se mu- dila večkrat tudi v Ljubljani. Spričo nedo- stajanja slovenskih izvirnih jednodejanjk bi se naj vprizorile tudi te tri duhovite in ve- lezanime hrvatske jednodejanjke na slo- venkem odru!

* Oporoka Andréje. V Stokholmu so odprli Andréjevo oporoko vpriču nje gove rodbine in mnogih prijateljev nesreč nega zrakoplavca, ki je šel z balonom na severni tečaj, a se ni vrnil več. Oporoki je André dodal vsa pisma znamenitih mož, ki so mu prigovarjali, naj gre na pot Elini Francoz De Tonvielle mu je svetoval, naj ne hodi v gotovo smrt! Na to pismo je zapisal André: „Morda ima prav, a sedaj je že prepozno. Vse sem že pripravil in sedaj ne morem več nazaj“. Vvod opo- roke pa se glasi: Oporoka, katero sedaj pišem, je menda zadnji spis te vrste iz mojega peresa, torej je zakonita. V pred- večer svojega potovanja, kakršnega ne pozna zgodovina, imam slutnjo, da se konča to potovanje z mojo smrtjo“. Polovico svojega imetka je ostavil bratu, polovico pa sestri. S tem je završen tudi poslednji prizor te žalostne drame. André je za človeštvo izgubljen in mrtev.

* Odkod sedanjí mraz? Hudi mraz, ki je prišel nenadoma preko vse Evrope, je provzročil baje zračni pritisk na Lapon- skem. Stokovnjaki sodijo, da so se pre- maknile ogromne mase led nih gorá od Spitzbergov proti Novi Zemlji ter s tem provzročile v ozračju velike izpremembe, katerih posledica je sedanja huda zima.

* Nesrečna družina. Iz Budimpešte poročajo: Kmet Dob v vasi Lipa Dovallo se je vrnil te dni s semnja, kjer je prodal ži- vino za 1000 kron. Denar v papirju je po- ložil na mizo ter se za hip odstranil. Med tem je Dobov sinček s škarjami razrezal bankovce. To je kmeta toli razbesnilo, da je dečka zgrabil, ga nesel na dvorišče ter ga ubil s sekiro. Krik otroka je privabil mater iz hiše. Ko je videla dečka ubitega, se je tako prestrašila, da je na mestu umrla. V hiši je pustila svoje jednoletno dete samo v banji, kjer se je kopalo. Otroče je utonilo. Kmet Dob pa se je nato — obesil!

Književnost.

— „Slovanský přehled“ ima v 4 štev. to-le vsebino: F Táborský: Z ruské poesie: Hr. Aleksěj Konstantinovič Tolstoj. Dr. Ivan Franko: K dějinám českorusinské vzájemnosti. Lubor Niederle: Návrhy na reformu studia slavistiky v Rusku. Dr. O. Wagner: Dve moderní dramatické obrázky. J. Hudec: Dr. France Prešern (1800—1849). Jeho život, doba a básnické dílo. Z Chorvatska. Z Krajiny. Z Krakova. Z Poz- naně. Z Bulharska. Slované severozápadní. Slované východní. Jihoslované. Posudky a oznamy. Slik: Hr. Aleksěj Konstantinovič Tolstoj. P. D. Boborykin.

— „Dokumente der Frauen“, pol- mesečnik za žensko vprašanje, ki izbaja na Dunaju pod uredništvom znane pisateljice Marije Lang (VI./1. Magdalenenstrasse 12), je list, katerega tudi slovenskemu, resno- mislečemu in izobraženemu žensstvu prav toplo priporočamo. Spisi, katere prinaša ta vedno jako zanimivi polmesečnik, izvirajo iz peres ženskih prvoboriteljic vseh narodov. Tudi spisi slovenskih pisateljic in pisateljev niso redki. Seveda je socialno vprašanje glavna točka vseh teh spisov. Tudi 19. št. je jako zanimiva ter je prinesla med dru- gim gradivom nekaj notic iz „Slovenke“ ter troje prevodov értic Zofke Kvedrove.

Dobivajo se tudi posamezne številke po 60 vin. v vseh knjigotržnicah.

Telefonska in brzojavna poročila.

Škofjaloka 10. januarja. Libe- ralno gnezdo klče naprednim poslan- cem krepak „Živio!“

Napredna Žabnica.

Celje 10. januarja. Celjski na- prednjaki pošiljajo iskrene pozdrave goriškim naprednim volilcem in njih poslancu Gabrščku. Slava!

Gradec 10. januarja. Bog živi Tavčarja, Ferjančica, Plantana — Ki zmagali so vsi brez škofa in kaplana. Graški naprednjaki.

Žalec 10. januarja. Včerašnjega shoda v Žalcu udeležili so se skoraj vsi volilci. Navdušenje za narodnega kandidata dr. Dečka je splošno.

Celovec 20. januarja. Pritisk nasprotnikov je strahovit. Naš poraz zagotovljen.

Celovec 10. januarja. V kmet- skih občinah Spital pride Wernisch v ožjo volitev s klerikalnim kandidatom.

Dunaj 10. januarja. Ministrski predsednik Körber in bivši ministrski predsednik grof Thun sta bila sprejeta v posebni avdijenci pri cesarju.

Dunaj 10. januarja. Baron Di- pauli, ki je bil včeraj v kmetjskih občinah bolcanskih izvoljen, dasi ni kandidiral, je ta mandat odklonil. Sinoči je iz Monakova brzojavil „Va- terlandu“, da ostane mož-beseda in ne sprejme nobenega mandata, češ, da je pripravljen za svojo stranko vse žrtvo- vati, samo svoje časti ne. Zajedno je naznanil „Vaterlandu“, da je svojim volilcem tudi že sporočil, da odklanja njih mandat brezpogojno.

Praga 10. januarja. V kmetjskih občinah propadlemu Jandi hoče mlado- češka stranka preskrbeti mandat ali v trgovski zbornici praški in v trgovski zbornici budjeviški. Narodni socialci Klofač je sprejel mandat v Lytomišlu, vsled česar bo v Kladnu, kjer je bil tudi Klofač voljen, naknadna volitev.

Praga 10. januarja. V skupini Trutnov je Wolf od 1323 glasov dobil 891 glasov, a Trutnov še ni glasoval. V Děčinu utegne Fourmer priti v ožjo volitev z nemškim radikalcem. V Žatcu je Zdenko Schücker doslej v veliki manjšini proti nemškemu radikalcu He- roldu. V skupini Nymburk-Češki Brod je boj med Fořtom in Baxo sila ljut.

Praga 10. januarja. V Trutnovu je davi potres poškodoval več hiš. V Nahodu je bilo šolsko poslopje tako poškodovano, da se je moralo zapreti.

Liberce 10. januarja. Danes zjutraj ob štirih se je tu primeril mo- čan potres.

Brno 10. januarja. Dr. Stran- sky je izvoljen. Dobil je 785 glasov, njegov klerikalni protikandidat Sedla- ček 286.

Brno 10. januarja. Razen Stran- skega je doslej izvoljen samo še Kulp iz Kroměřiža.

Olomuc 10. januarja. Volilni boj je uprav strahovit. Nemci, ki kandi- dujejo župana Brandhuberja, hočejo Če- hom na vsak način izrgati ta mandat. Iz Brna so došle tri stotnije vojaštva, ker se je bati izgredov.

Washington 9. januarja. Ame- ričanski poslanik Conger je sporočil svoji vladi, da je kitajska cesarica odločno proti temu, da bi se sprejeli mirovni pogoji.

Poslano.*

Javno vprašanje.

Z ozirom na nezasišano in skoraj neverjetno vest, katero je prinesel „Slo- venski Narod“ pretečeno soboto, usojajo si odločni in zvesti pristaši čisto narodne stranke celjske staviti uljudno vprašanje na upraviteljstvo „Narodnega doma“ v Celju, da li je navedena vest, da stanujejo in se vzdržujejo v „Narodnem domu“ tudi nemškutarji, resnična, in kaj namerava ukreniti, da se da zadoščenje žaljenemu našemu narodnemu čutu?

Členi narodnih društev, združenih v „Na- rodnem domu“.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo od- govorno le toliko, kolikor določa zakon.

Messmerjev čaj, nedosežno izborna mešanja. Zavoji za poskušnjo K 1.—, 125, 160 in K 2.— pri Antonu Staculu, Jak. Luckmanna nasledniku, in Iv. Buzzoliniju, trgovina s delikatesami v Ljubljani. (2130—2)

Ustna voda Dentol
s novim antiseptikom.
15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.
Dobiva se pri (18—2)
zobozdravniku dr. E. Frlanu.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Stev. 57. Dr. pr. 1076.

V petek, dne 11. januarja 1901.
Prvikrat v sezoni:
Čarostrelec.
Romantiška opera v treh dejanjih. Spisal Fr. Kind.
Uglasbil K. M. Weber. Kapelnik g. Hil. Benišek.
Režiser g. Jos. Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7,30. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v nedeljo, dne 13. januarja. Popoldne zabavna gluma: „Šivilja“.
Zvečer romantiška opera: „Čarostrelec“.

Meteorološko poročilo.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
9	9. zvečer	746,2	— 9,2	sl. jzhod	oblačno	0,0
10	7. jutraj	745,1	— 8,8	sr. svzhod	oblačno	0,0
	2. popol.	744,0	— 6,5	sl. svzhod	oblačno	0,0

Srednja včerajšnja temperatura — 9,3°, normale: — 2,7°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	98,30
Skupni državni dolg v srebru	98,20
Avstrijska zlata renta	117,—
Avstrijska krona renta 4%	98,30
Ogrska zlata renta 4%	117,05
Ogrska krona renta 4%	92,15
Avstro-ogrski bančni delnice	1698,—
Kreditne delnice	663,75
London vista	240,—7/16
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,65
20 mark	23,54
20 frankov	19,14
Italijanski bankovci	90,80
C. kr. cekini	11,37

Ljubljanska kreditna banka
Laibacher Creditbank
v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju
sprejema vloge na hranilne knjižice ter iste obrestuje po 4% od dne vloge do dne dviga,
2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.
Ljubljanska kreditna banka
izplača tudi večje svote brez odložitve. (11—8)
Zunanjim vlagateljem
so na željo poštne hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne preste vpošiljavitve zneskov.

Najudaneje podpisani si usoja s tem ponuditi od čisto sveže došle pošiljave
garantirano pristen cognac
od
F. Courvoisier & Curlier v Cognac-u
v najboljših znamkah, posebno za rekonvalescente, kakor ne manj svojo priznano najbolje asortirano (2452—7)
zaloga špecerijskega blaga
po najnižjih cenah priporočati, in prosi za častita naročila, katera bode vedno skušal najbolje izvršiti.
Z velespoštovanjem
Karol Planinšek.

Dr. Dragotin Treo in Dr. Henrik Tuma
naznanjata, da sta otvorila z dnem 2. t. m. skupno
odvetniško pisarno (46—2)
v Gorici, Gospodska ulica št. 7
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Kupujem
raztrgane ali stare pnevmatične obroče, galeše in televadsko čevlje iz gumija.
Josipina Murnik
(4—3) Sv. Petra nasip št. 35.
Dobro ohranjen kratek (75—2)

klavir
(tvrda Pokorny) je na prodaj.
Vpraša naj se v Šelenburgovih ulicah št. 6, II. nadstropje, popoldne od 2.—3 ure.
Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc in Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m s jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plana, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plana, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 6. uri in 21 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Razglas.
Krajni šolski svet pri Sv. Jakobu ob Savi razpisuje s tem
zgradbo enorazredne šole
ter odda isto potom javne dražbe.
Za zidarska, tesarska, mizarska in druga dela proračunjen je znesek 14 471 K 92 h.
Pismene ponudbe s 5% vadijem vpošlati je do **20. januarja 1901** do 2. ure popoldne pri podpisnem krajnem šolskem svetu.
Načrti in pogoji so na vpogled pri načelniku Jerneju Grad v Dragomeljnu.
Krajni šolski svet Sv. Jakob ob Savi
dne 10. januarja 1901. (83)

Mesnica
v Idriji št. 270
jako pripravna, v pritličju pri glavni cesti, odda se takoj v najem.
Vprašanja se prosijo na Ivana Miklavčiča v Idriji št. 270. (42—2)

Na račun zelo ugodno
oddaja se 1. majem t. l. dobro znana
gostilna
v letovišču „Laverca“
pri Ljubljani, poleg postaje.

Izvrševanje obrta izročilo se pa bode le zanesljivo, pošteno in posebno v kuhinjski stroki zelo večji gostilničarki (vdovi ali samici) z doraslo hčerko, oziroma kako sorodnico, proti primerni kavciji.
Natančne poizvedbe pri posestniku in vinskem trgovcu **Karolu Lenče-tu na Laverca**. (86—1)

Domač
plesni venček
priredi se
v soboto, dne 12. t. m.
v gostilni „pri znamenju“
na Sv. Petra predmestju.
Za dobro postrežbo bo skrbnjeno.
Cenjene goste bo tudi zabaval izvrstni
fonograf.
K mnogobrojni udeležbi vabi
uljudno (84—1) gostilničar.

Oklic.
V petek, dne 11. prosinca 1901, ob 9. uri dopoldne, ako treba tudi v torek, dne 15. t. m., odprodalo se bode
30 stavbenih parcel
lastnih gospodu Ivanu Smrekar-ju v Ljubljani in ležečih v katastr. občini **Spodnja Šiška** potom prostovoljne javne dražbe na licu mesta.
Več o tem v pisarni podpisanega sodnega komisarja ali pri gosp. odvetniku dru. Danilu Majaronu v Ljubljani.
Dr. Fran Vok
c. kr. notar kot sodni komisar. (19—2)

Za na želodcu boleajoče!
Vsem, ki so si vsled prehlajenja ali preobloženja želodca, vživanja slabih ali težko prebavljivih, prevročih ali premrzlih jedil ali po nerednem načinu življenja nakopali kako želodčno bolezen, kakor:
želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zažlezenje,
naj bode s tem priporočeno dobro domače sredstvo, katerega izborni učinki so že mnogo let preizkušeni. To je
prebavno in kričistilno sredstvo
Huberta Ullricha zeliščino vino.
To zeliščino vino je prirejeno iz izbornih zelišč z dobrim vinom in okrepča in oživi prebavni organizem človeka, ne da bi bilo kako odvajalno sredstvo. Zeliščino vino odstrani motenja v žilah, čisti kri vseh pokvarjenih, boleznih, provzročujočih snovi in pospešuje novo tvorjenje zdrave krvi.
Po pravocasnih vporabi zeliščinega vina se želodčne bolezni večinoma že v kalu zatro. Nikar naj se torej ne zamudi rabiti je mesto drugih rezkih, razjedljivih, zdravje vničujočih sredstev. Simptomi, kakor: glavobol, kolcanje, zgaga, napihovanje, slabosti z bljuvanjem, ki se tim močnejše javljajo pri kroničnih (zastarelih) želodčnih boleznih se mnogokrat odstranijo že po nekaterokratnem pitju.
Zaprte in njega neprijetne posledice, kakor tesnobe, ščipanje, vtrpanje srca, brezspanje, kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v vranici in pri hemeroidnih bolestit, se z zeliščinim vinom hitro in milobno odstranijo. Zeliščino vino odstrani vsako neprebavnost, pospeši ves prebavni sistem in odpravi vsled lahkega odvoda nepotrebne tvarine iz želodca in iz črev.
Medla, bleđa barva, nedostajanje krvi in oslabiljenje so večinoma posledice slabega prebavljanja, nedostatnega snovanja krvi in bolezni na jetrih. Ob nedostajanju apetita, nervozni oslabilosti in razdraženosti in pogostem glavobolu, nočeh brez spanja hirajo mnogokrat take osebe počasi. Zeliščino vino daje oslabei življenski moči nov impulz. Zeliščino vino pomnoži apetit, pospešuje prebavljanje in reditev, oživlja spremembo snovij, pospešuje in zboljšuje snovanje krvi, pomirja razburjene živce in stvarja novo življenjsko veselje. Mnogobrojna priznanja in zahvalna pisma dokazujejo to.
Zeliščino vino se dobiva v steklenicah po gld. 1,50 in 2 a v. v lekarnah v Ljubljani, Litiji, Kamniku, Škofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolmini, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojni, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd. kakor tudi na Kranjskem in po vsem Avstro-Ogrskem po vseh lekarnah. Tudi razpošiljajo lekarne v Ljubljani po 3 in več steklenic zeliščinega vina po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.
Pred ponaredbami se svari.
Zahteva naj se izrecno (1306—8)
Huberta Ullricha zeliščino vino.
Moje zeliščino vino ni nikakoršno tajno sredstvo; njegovi deli so: Malaga-vino 450,0, vinski sprit 100,0, glicerin 100,0, rudeče vino 240,0, sok jerebika 150,0, črešnjev sok 320,0, mana 30,0, sladki janeš, janeš, Alenina korenina, ameriški lapuh, svedrčeva korenina (encian), kolmeževa korenina aa 10,0. Te naj se zmeša.